

Kapitel 6

Det var en mörk och kall tisdagsmorgon i slutet av februari år 2000. Alex särade på persiennlamellerna och kisade mot gatljusen, varefter han ringde för att sjukskriva sig. Insatserna var livsfarligt höga, minsta felbeslut och han var historia. De anonyma och samvetslösa realpolitiker han gått i clinch med drog sig inte för någonting, var och en kliade den andres rygg. Så länge hans eget värde var oklart kunde vad som helst inträffa.

Han packade ner allt nödvändigt. Tog med kontanter och lämnade först kvar det elektroniskt spårbara som kreditkort och telefon men stoppade sedan tillbaka VISA-kortet i plånboken. När mörkret föll smög han ut via husets källare och traskade genom skogen till pendeltågsstationen.

På Stockholms centralstation låg det nypolerade golvet blankt som en glasskiva, folk trängdes och de inspelade högtalarutropen med varningar för ficktjuvar rullade kontinuerligt. Han köpte en bit mat och löste en biljett till kvällståget mot Göteborg med kreditkortet. Därefter köpte han ytterligare en biljett som han betalade kontant.

När tåget stannade i Hallsberg väntade han in i det sista innan han klev av för att vara säker på att ingen följde efter. Så snart Göteborgståget rullade gick han över till andra sidan plattformen där tåget norrut stod inne. Han låg länge vaken i sin sovkupe innan rälsdunket vaggade honom till sömns.

Gryningssolen sken från en molnfri himmel, den pärlvita och lätta snön gnistrade. Vinden var stilla, morgonkylan frisk och bitande. Kabinbanan tog honom till platån på

ettusen tvåhundra sjuttiofyra meters höjd varefter han gick de sista hundrafyrtio sex höjdmeterna till fots.

Oviksfjällen bredde ut sig i blänkande snövit skrud. Han kände sig fri och en smula lycklig när han kröp in i sitt ultralätta tält på Åreskutans topp. Lade sig på sin luftfyllda madrass, slumrade kort och gned sedan sömnen ur ögonen för att ta in det överväldigande och fridfulla panoramat en stund innan han kokade upp vatten på gasolköket. Det heta vattnet hällde han i påsen med frystorkad biffgryta, rörde om och kryddade med japansk soja och några stänk pepparsås.

Han åt med glupande aptit och drack kaffet som bjöd emot men som åtminstone fyllde behovet av koffein. Han tog god tid på sig när han lade upp sin strategi och skrev ner det som behövdes i kontakten med facket. Kommunikationen med de andra skulle däremot komma att äga rum på ett helt annat plan. När han var klar tillbringade han resten av tiden i backarna där han skar kurvorna med perfekt balans i strålkastarnas sken. Pudersnön yrde och harmonin var total.

Han lämnade ryggsäcken i en förvaringsbox på Stockholms Centralstation och gick sedan den knappa kilometern till Teknikarbetarförbundets huvudkontor. Som väntat sågs han med skepsis, som en knäppgök och knasboll med kanske. Något annat hade han inte väntat sig. Tänka nytt var inte deras starkaste sida, tänka rätt var de inte heller så bra på alla gånger. Dessutom var relationen med arbetsgivaren viktigare än den enskilde medlemmen.

Till att börja med hade han funderat på att skriva ner den del han ville hålla inne med, och för ett svagt ögonblick tänkt be dem lägga undan det förseglade kuvertet för att öppnas en vecka senare. Såvida han inte gett sig till känna innan dess. Som en

livförsäkring och ett testamente. Nu garvade han åt idén som först verkat så förnuftig.

Brevet skulle garanterat ha slarvats bort eller öppnats av någon som inte begrep bättre, med potentiellt förödande konsekvenser med tanke på vilka han tänkte besöka härnäst.

Alex tog tunnelbanan mot Hornstull, därefter första bussen över Västerbron. Klev av vid Västerbroplan och gick längs Gjörwellsgatan, mot Expressens och Dagens Nyheters redaktioner fast på motsatt sida av gatan.

Kepsen är ordentligt nedtryckt och halsduken uppdragen så att endast ögonen syns när han viker av över gräset och sneddar mot den ryska ambassadens entré. Han ställer sig framför övervakningskameran, blottar ansiktet, visar handflatorna, och ser rakt in i linsen under kanske trettio sekunder innan han lugnt vänder sig om och går över gatan. Han passerar lastkajerna och kommer ut på Rålambsvägen där han tar höger och fortsätter tillbaka mot Västerbroplan.

Ambassadens underrättelsechef, som omgående informerats om den märkliga incidenten, går fram till fönstret och stirrar tomt ut i mörkret. Han mumlar några knappt hörbara okvädningsord på ryska, han kunde inte tro att det var sant.

"Jävla idioter."

Suckar tyst, tänder en cigarett och drar ett långt halsbloss, låter nikotinet verka och blåser ut röken genom näsborrarna under en ännu längre utandning. Ryckningarna kring mun och ögon avtar, stressen rinner av. Han ser ut mot den frostigt upplysta Västerbron som speglar sig i den svarta ytan, därbakom de avklädda träden. Ljuskäglor kryper i bägge riktningar längs vägbanan.

Stockholm var en pärla till stad där han trivdes alldeles förträffligt, dessutom gillade han språket som var som en behaglig variant av tyska. Han ville gärna ha kvar sin täckbefattning ett tag till, planer som antagligen var grusade vid det här laget. "Svenska jävla idioter!", förtydligar han när ingen hör. Lite starkare nu, fortfarande på ryska.

Kostnaden för det här klavertrampet skulle *han* tvingas stå för *personligen*. Han visste mycket väl vem som syntes på bilderna. De hade punktmarkerat honom. Rättare sagt hade Säkerhetspolisen gjort det åt dem via en formell anmälan av kontaktpersonen på Edot, områdeschefen för *Lawful Interception*. Ingenting hade tytt på att människan varit på väg att läcka något. På Edot hade han målats upp som ett allvarligt hot, vilket han inte varit. Inte förrän nu.

I Moskva fanns ingen brist på skjutglada individer som velat ta det säkra före det osäkra, men han hade *personligen* garanterat att allt var under kontroll. Det var jävligt enkelt att sitta därhemma och tycka att vart och vartannat problem ska lösas med likvidation när man varken behövde utföra eller städa efteråt.

En granne som hörde oljud var allt som krävdes för att en polisutredning skulle dras i gång. Minsta risk att det såg ut som något annat än en olycka eller självmord och det kunde kosta mer än det smakade.

Alla hemliga åtgärder riskerade att slå tillbaka och avslöja för mycket om den egna verksamheten, vilket aldrig varit så tydligt som nu. Alla icke önskvärda –*persona non grata*, var tvungna att ersättas av nya. Att hitta rätt folk, och att utbilda dem, var en tidsödande process och en opåkallad urvattning av organisationen.

Dessutom knep man inga pluspoäng på att i onödan försämma relationerna till andra stater. Gick något åt helvete var det han som bar ansvaret, då var det hans bristande underrättelser man skulle skylla på.

Att ta död på folk var inget man gjorde lättvindigt, det var en sista utväg när allt annat var uttömt. Trots det hade FSB försökt vid ett tillfälle. Mitt i natten hade de dyrkat upp låset och var precis på väg att ta sig in när grabben vaknat och varit framme och vridit om och låst från insidan, som om han hört något.

Efteråt hade underrättelsechefen lyckats övertala dem att avvakta. I stället hade man satsat ännu hårdare på att förstöra objektets trovärdighet. Man hade gjort som vanligt, använt mer eller mindre standardiserade, fantasilösa och inte särskilt lyckade destabiliseringsmetoder när man mutat en prostituerad missbrukare med ett par kapslar heroin för att låtsas ringa fel till hans jobbtelefon, med syftet att Säkerhetspolisen skulle snappa upp det i avlyssningen och informera arbetsgivaren.

Han hade parerat snyggt. Nu var underrättelsechefen tvungen att kontakta sina överordnade och berätta. Därefter var karriären slut. Han skulle precis slå direktnumret när tanken slog honom. Killen hade huvudet på skaft, var observant och kapabel till okonventionellt tänkande. Kreativ. Det var en kall jävel dessutom, det var han tvungen att erkänna.

Inte minst var han utrustad med en osedvanlig förmåga att träckla sig ur besvärliga situationer. Fattade korrekta beslut i steget, instinktivt. Framför allt var han anställd på Edot. Han var ung och kunde tänkas avancera inom företaget, så snart skiten de stänkt på honom torkats bort. Säkerligen var det pengar han var ute efter.

Lojalitetsplikten mot sin arbetsgivare tog han rimligtvis lätt på efter det här, den svenska staten stod knappast högt i kurs heller. Kanske gick det att vända situationen och rädda karriären, kanske gick det att övertala Moskva. Han fimpade ciggen.

Ordern därifrån var att närma sig och att bygga förtroende, det gällde att ta reda på om och i så fall *hur* han säkrat uppgifter. Han var smart nog att begripa att all information förr eller senare läcker, och att det kunde motverka hans syften. Självsäkerheten kunde vara en bluff.

I så fall skulle Alex dagar vara räknade och hans eget decimerade övertalningskapital sakna betydelse, FSB skulle få sin vilja igenom. Vad som sedan skulle hända med hans egen karriär ville han helst inte tänka på.

När Alex kom hem låg ett ofrankerat vykort innanför dörren, föreställande stadshuset och var taget från vattnet. Några små tryckta siffror fanns i ena hörnet på den annars rena baksidan: datum och klockslag. Om sjutton timmar.

Han kände inte riktigt igen sig. Böcker i bokhyllan som flyttats en aning, föremål som vridits. I byrån låg kläder på fel ställen. Någon hade varit där och rotat runt. Säkert hade de varit inne på hans dator. Ingenting fanns sparat eller undangömt. Mötet kunde bli hans sista.

Fast ju mer han tänkte, desto mer växte tvivlet. Varför välja en öppen plats mitt inne i stan? Kanske var syftet att invagga honom i falsk säkerhet, få honom att öppna upp sig och säga för mycket. Skrämma och hota. Var de övertygade om att han inte säkrat information hade han redan varit död.

Under fredag förmiddag hade underrättelsechefen fått veta att Teknikarbetarförbundet pratat med Alex arbetsgivare. Uppgiften hade kommit direkt från chefen för Edots avlyssningsverksamhet.

Alex hade påstått sig vara övervakad av koncernens säkerhetsavdelning och av Säkerhetspolisen som manipulerats av Edot. Informationen var minst sagt omvälvande. Formellt hade Alex klassats som en säkerhetsrisk gentemot en verksamhet kringgärdad av ett särskilt sekretessavtal.

Säkerhetspolisen hade ansett att deras övervakning varit nödvändig för att skydda sina egna spaningsmetoder, därtill övertygade av Edots chef för avlyssningsverksamheten, tillika hans egen kontaktperson.

Enligt Alex och hans fackförbund var det *egentliga skälet* till övervakningen i själva verket att man på det Edot-bolag där han först anställdes varit rädda att han skulle avslöja att man använt sekretessavtalet för att dölja, möjligen olaglig, definitivt oetisk, och minst sagt känslig export av politiska kontrollinstrument till icke-demokratiska stater och andra organisationer. Det var inrikespolitiskt sprängstoff och företaget hade tvingats göra vissa medgivanden.

Edot-kontakten, som nu själv satt på pottkanten, och vars karriär Alex i och med detta skjutit i sank, hade uppträtt skärrat och varit rädd att även FSB-beställningen skulle avslöjas. Underrättelsechefen hade lugnat honom med att han själv skulle ta hand om det problemet.

Grabbens arbetsgivare hade inte vetat att han var fackligt ansluten, de hade missat sin skyldighet att informera facket innan de börjat övervaka en av dess medlemmar. Ingen liten skitsak i ett land som Sverige, där fackförbunden trots allt utövade ett visst inflytande.

Edot hade lyckats få den svenska staten att skydda en verksamhet som inte tålde dagsljus, aktiviteter som nu låg bländande belysta i sin fulla prakt. Förutom *Projekt Falcon*. Underrättelsechefen log snett och skakade på huvudet.

"Svenskar..."

Kanske var raljerandet en smula orättvist. För att utgöra en så pass ringa del av jordens befolkning var svenskarna imponerande framgångsrika. Det var också ett av skälen till att han sökt sig till Sverige. Han hade för länge sedan konstaterat att landet på många sätt var fullkomligt fantastiskt, det var bara det att deras västerländska demokrati var så fruktansvärt stelbent.

När allt gick som på räls med minimala inre motsättningar var systemet supereffektivt, en modell Ryssland avundsjukt sneglade på. Men det hela byggde på att man litade på varandra, vilket aldrig skulle fungerat i Ryssland. När någon kastade in en näve grus bland kuggarna kunde det få de mest oanade och halsbrytande konsekvenser. Den här killen var som en hård sten som fastnat på fel ställe och fått hela maskineriet att takta ur.

Underrättelsechefen gick en vända i rummet, tittade ut mot trädgården och gjorde sitt bästa för att smälta insikten. Som en blixtnär från klar himmel hade en sällsynt, nej *unik*, och potentiellt gigantisk möjlighet öppnats för hans egen räkning. Alex var kanske inte vilken sten som helst.

De hade agerat snabbt, stört ut Säkerhetspolisens utrustning i lägenheten och kamerorna utanför, samt postat vakt i en bil alldeles i närheten. Bostaden hade finkammats. Lådor, hyllor, hårddiskar och disketter nagelfarits. Men ingenting tydde på att vital information vare sig gömts undan eller laddats upp.

Sannolikheten att han lämnat ett förslutet handskrivet brev till sitt fackförbund var inte försumbar och svårare att kontrollera. Om så var fallet låg informationen i händerna på folk med ej obetydlig tyngd i det svenska samhället och var inte helt lätt att neutralisera. Den ryska ambassadens underrättelsechef satt ensam i bilen på Norr Mälarstrand när han körde i riktning mot Stadshuset. Han avsåg att använda sina professionella färdigheter för att avgöra både den saken, samt om Alex var värd att satsa på. Eller inte.

Klockan var 17.49 när underrättelsechefen körde in vid den bakre ingången. Han parkerade intill förbudsskylten, plockade fram sitt tjänstevapen, monterade ljuddämparen och säkerställde att det var laddat och säkrat.
